A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2017. december 20.*

„Előzetes döntéshozatal – Jogszabályok közelítése – Védjegyek – 2008/95/EK irányelv – A 7. cikk (1) bekezdése – A védjegyoltalom kimerülése – Párhuzamos oltalmú védjegyek – A védjegyeknek az Európai Gazdasági Térség (EGT) területének egy része tekintetében történő átruházása – Az átruházást követően szándékosan a védjegy globális és egységes imázsát erősítő kereskedelmi stratégia – Egymástól független, de ugyanakkor szoros kereskedelmi és gazdasági kapcsolatban álló jogosultak”

A C-291/16. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Juzgado de lo Mercantil nº 8 de Barcelona (barcelonai 8. sz. kereskedelmi bíróság, Spanyolország) a Bírósághoz 2016. május 23-án érkezett, 2016. május 17-i határozatával terjesztett elő

a **Schweppes SA**

és

a **Red Paralela SL**,

a **Red Paralela BCN SL**, korábban: Carbòniques Montaner SL

között,

az **Orangina Schweppes Holding BV**,

a **Schweppes International Ltd**,

az **Exclusivas Ramírez SL** részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: M. Ilešič elnök (előadó), A. Rosas, C. Toader, A. Prechal és E. Jarašiūnas bírák,

főtanácsnok: P. Mengozzi,

hivatalvezető: L. Carrasco Marco tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2017. május 31-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Schweppes SA képviseletében I. López Chocarro procurador és D. Gómez Sánchez abogado,

* Az eljárás nyelve: spanyol.

– a Red Paralela SL és a Red Paralela BCN SL, korábban Carbòniques Montaner SL képviseletében D. Pellisé Urquiza és C. Quero Navarro abogados,

– az Orangina Schweppes Holding BV képviseletében Á. Joaniquet Tamburini procurador és B. González Navarro abogado,

– a Schweppes International Ltd képviseletében Á. Quemada Cuatrecasas procurador és J. Otero Lastres abogado,

– a görög kormány képviseletében G. Alexaki, meghatalmazotti minőségben,

– a holland kormány képviseletében L. Noort és K. Bulterman, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében É. Gippini Fournier, T. Scharf, F. Castillo de la Torre és J. Samnadda, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2017. szeptember 12-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 299., 25. o., a továbbiakban: irányelv) 7. cikke (1) bekezdésének, valamint az EUMSZ 36. cikk értelmezésére irányul.

2 E kérelmet a Schweppes SA spanyol társaság, valamint a Red Paralela SL és a Red Paralela BCN SL (korábban: Carbóniques Montaner SL) (a továbbiakban együtt: Red Paralela) között, az utóbbiak által a Schweppes védjeggyel ellátott, Egyesült Királyságból származó palackozott üdítőitalok Spanyolországba történő importálása tárgyában folyó peres eljárás keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

3 A 2008/95 irányelvnek „A védjegyoltalom kimerülése” címet viselő 7. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A védjegyoltalom alapján a jogosult nem tilthatja meg a védjegy használatát olyan árukkal kapcsolatban, amelyeket ő hozott forgalomba, vagy amelyeket kifejezett hozzájárulásával hoztak forgalomba a Közösségben.

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazható, ha a jogosultnak jogos érdeke fűződik ahhoz, hogy az áruk további forgalmazását ellenezze, különösen, ha az áru állagát, állapotát – a forgalomba hozatalt követően – megváltoztatták, illetve károsították.”

4 A 2008/95 irányelvet 2019. január 15-i hatállyal hatályon kívül helyezi a – 2016. január 12-én hatályba lépett – a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2015. december 16-i (EU) 2015/2436 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2015. L 336., 1. o.), amelynek 15. cikke lényegében megfelel a 2008/95 irányelv 7. cikkének.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

5 A „Schweppes” megjelölés világszintű jóhírnévnek örvend, különösen a többféle változatban kapható „üdítőitalok” tekintetében. E megjelölés európai uniós védjegyként nem egyetlen lajstromozott védjegy oltalmának tárgyát képezi, hanem az Európai Unió minden egyes tagállamában és az Európai Gazdasági Térségben (EGT) hosszú ideje nemzeti – szó- és ábrás – védjegyként van lajstromozva. E nemzeti védjegyek lényegében azonosak.

6 Kezdetben az EGT-ben lajstromozott összes Schweppes védjegy (a továbbiakban: párhuzamos oltalmú védjegyek) a Cadbury Schweppeshez tartozott.

7 1999-ben a Cadbury Schweppes e párhuzamos oltalmú védjegyek egy részét, többek között az Egyesült Királyságban lajstromozott védjegyeket is, átruházta a Coca-Cola/Atlantic Industries-ra (a továbbiakban: Coca-Cola). E védjegyek többi részének viszont, többek között a Spanyolországban lajstromozott védjegyeknek is, továbbra is a Cadbury Schweppes maradt a jogosultja.

8 Az alábbi térkép sötét színnel jelöli az EGT azon tagállamait, illetve környező országait, amelyekben a Coca-Cola a Schweppes védjegyek jogosultja:

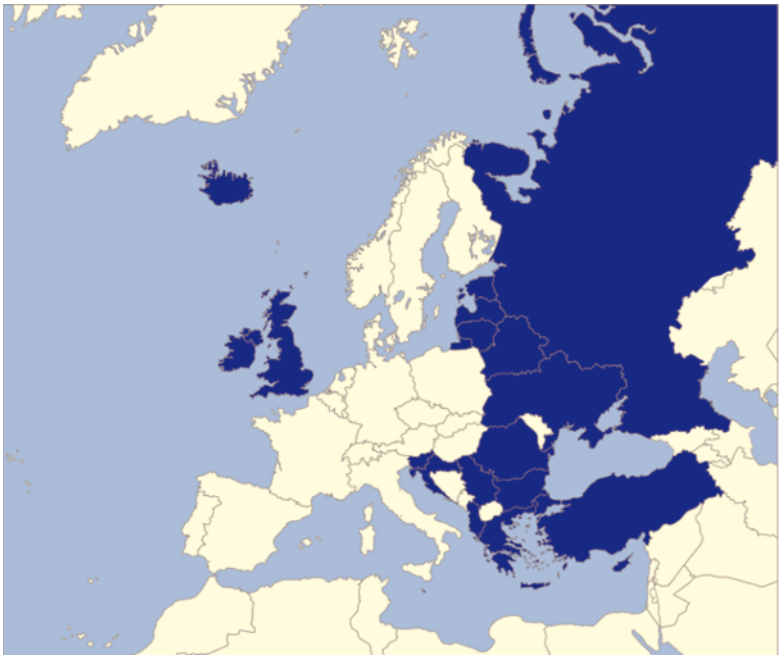

9 Több felvásárlást és átszervezést követően az eredetileg a Cadbury Schweppes tulajdonában maradt párhuzamos oltalmú védjegyek ma már a Schweppes International Ltd nevű egyesült királysági társaság tulajdonában vannak.

10 Ez utóbbi társaság kizárólagos használati engedélyt adott a Schweppes részére az alapügy tárgyát képező, párhuzamos oltalmú spanyol védjegyek tekintetében.

11 A Schweppes és a Schweppes International egyaránt az Orangina Schweppes Holding BV holland társaság ellenőrzése alatt áll, amely az Orangina Schweppes csoport anyavállalata.

12 2014. május 29-én a Schweppes a párhuzamos oltalmú spanyol védjegyek bitorlása miatt keresetet indított a Red Paralela ellen, azzal az indokkal, hogy az alapeljárás alperesei az Egyesült Királyságból származó, Schweppes védjeggyel jelölt, palackozott üdítőitalokat hoztak be és forgalmaztak Spanyolországban. A Schweppes lényegében úgy véli, hogy e spanyolországi forgalmazás jogsértő,

mivel e palackozott üdítőitalokat nem ő maga gyártja és forgalmazza, illetve azokat nem az ő hozzájárulásával gyártják és forgalmazzák, hanem a Coca-Cola, amely a Schweppes szerint nem áll semmiféle gazdasági vagy jogi kapcsolatban az Orangina Schweppes csoporttal. Ezzel összefüggésében azt állítja, hogy tekintettel a szóban forgó megjelölések és áruk azonosságára, a fogyasztók nem képesek megkülönböztetni e palackozott italok kereskedelmi származását.

13 Védekezésében a Red Paralela a védjegyoltalom kimerülésére hivatkozik, amely szerinte – az Unió azon tagállamaiból származó Schweppes termékeket illetően, amelyekben a párhuzamos oltalmú védjegyek jogosultja a Coca-Cola – egy hallgatólagos hozzájárulásból ered. A Red Paralela ezenfelül úgy véli, hogy vitathatatlan jogi és gazdasági kapcsolat áll fenn a Coca-Cola és a Schweppes International között a „Schweppes” megjelölés mint egyetemes védjegy közös hasznosítását illetően.

14 A kérdést előterjesztő bíróság által tett megállapítások alapján a jelen ügy szempontjából releváns tények a következők:

– a Schweppes International, annak ellenére, hogy ő csak az EGT-tagállamok egy részében jogosultja a párhuzamos oltalmú védjegyeknek, a Schweppes védjegyek globális imázsát erősítette;

– a Coca-Cola, amely az EGT többi tagállamában lajstromozott, párhuzamos oltalmú védjegyek jogosultja, hozzájárult e globális imázs fenntartásához;

– e globális imázs a kiváltó oka a „Schweppes” termékek kereskedelmi származását illetően az érintett spanyol közönség tekintetében fennálló összetéveszthetőségnek;

– a Schweppes International felel a kifejezetten a Schweppes védjegynek szentelt európai internetes oldalért (www.schweppes.eu), amely nem csupán általános információkat tartalmaz az e védjeggyel jelölt termékekre vonatkozóan, hanem a különböző helyi oldalak, többek között a Coca-Cola által kezelt brit honlap felé mutató linkeket is;

– a Schweppes International, amely nem rendelkezik semmiféle jogosultsággal az egyesült királysági Schweppes védjegy tekintetében (ahol a védjegy jogosultja a Coca-Cola), internetes oldalán a védjegy brit eredetére hivatkozik;

– a Schweppes és a Schweppes International a reklámjaikban a brit eredetű „Schweppes” termékek képét használják;

– a Schweppes International az Egyesült Királyságban közösségi oldalakon promóciós akciókat és tájékoztatást kínál az ügyfelek részére a „Schweppes” termékek tekintetében;

– a Schweppes International által forgalmazott „Schweppes” termékek megjelenítése nagyon hasonló – sőt, egyes tagállamokban, mint például Dániában vagy Hollandiában, azonos – a brit eredetű „Schweppes” termékek megjelenítésével;

– a Schweppes International, amelynek székhelye az Egyesült Királyságban található, és a Coca-Cola békésen megfér egymás mellett az Egyesült Királyságban;

– a párhuzamos oltalmú védjegyek egy részének 1999-ben a Coca-Colára történt átruházását követően az EGT-beli párhuzamos oltalmú védjegyek említett két jogosultja saját területeiken újabb, azonos vagy hasonló Schweppes védjegyek (mint például a SCHWEPPES ZERO védjegy) lajstromozását kérte ugyanazon termékek tekintetében;

– jóllehet a párhuzamos oltalmú védjegyek jogosultja Hollandiában a Schweppes International, a védjegy ezen országban történő hasznosítását (nevezetesen a termék előállítását, palackozását és értékesítését) a Coca-Cola végzi, engedélyesi minőségben;

– a Schweppes International nem tiltakozik az ellen, hogy a brit eredetű „Schweppes” termékeket az EGT több olyan tagállamában, például Németországban és Franciaországban, ahol a párhuzamos oltalmú védjegyeknek ő a jogosultja, online módon értékesítik; „Schweppes” termékeket egyébként az EGT területének egészén értékesítenek internetes oldalakon keresztül, származási helyre való tekintet nélkül;

– a Coca-Cola – a párhuzamos oltalmú védjegyekhez fűződő jogai alapján – nem terjeszt elő felszólalást a „Schweppes” szóelemet tartalmazó közösségi formatervezési minta lajstromozása iránt a Schweppes International által benyújtott kérelemmel szemben.

15 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az alapügy körülményei egyértelműen eltérnek a Bíróságnak a védjegyjogok kimerülésével kapcsolatos ítélkezési gyakorlatának alapjául szolgáló ügyek körülményeitől, és e körülmények e jogok védelme, valamint az áruk Unión belüli szabad mozgása közötti egyensúly újragondolását teszik szükségessé.

16 E körülmények között a Juzgado de lo Mercantil nº 8 de Barcelona (barcelonai 8. sz. kereskedelmi bíróság, Spanyolország) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Összeegyeztethető-e az Európai Unió működéséről szóló szerződés 36. cikkével és a [2008/95] irányelv 7. cikkének (1) bekezdésével, valamint a [2015/2436] irányelv 15. cikkének (1) bekezdésével, hogy valamely, egy vagy több tagállamra kiterjedő oltalommal rendelkező védjegy jogosultja megakadályozza a védjegyével azonos vagy azzal gyakorlatilag azonos, harmadik személy védjegyével megjelölt, más tagállamból származó termékek párhuzamos importját vagy forgalomba hozatalát, ha az említett jogosult a védjegy globális imázsát erősítette, amely eredetileg azon tagállamhoz társítható, amelyből az általa megtiltani kívánt behozatal tárgyát képező termékek származnak?

2) Összeegyeztethető-e az Európai Unió működéséről szóló szerződés 36. cikkével és a [2008/95] irányelv 7. cikkének (1) bekezdésével, valamint az [2015/2436] irányelv 15. cikkének (1) bekezdésével a védjeggyel ellátott terméknek az Európai Unión belül oly módon történő értékesítése, hogy eközben – közismert védjegyről lévén szó – a bejegyzett védjegyjogosultak az EGT egészén belül egy globális védjegyimázst tartanak fenn, amely az átlagfogyasztó képzetében összetéveszthetőséget eredményez a termék kereskedelmi származását illetően?

3) Összeegyeztethető-e az Európai Unió működéséről szóló szerződés 36. cikkével és a [2008/95] irányelv 7. cikkének (1) bekezdésével, valamint a [2015/2436] irányelv 15. cikkének (1) bekezdésével, hogy a különböző tagállamokra kiterjedő oltalommal rendelkező, azonos vagy hasonló nemzeti védjegyek jogosultja tiltakozzon egy olyan tagállamba történő behozatal ellen, ahol ő a védjegy jogosultja, és olyan termékek behozataláról van szó, amelyeket az övével azonos vagy hasonló védjeggyel jelöltek meg és olyan tagállamból származnak, amelyben nem rendelkezik védjegyjogosultsággal, ha legalább valamely másik tagállamban, ahol ő a védjegyjogosult, kifejezett vagy hallgatólagos hozzájárulását adta ugyanezen termékek behozatalához?

4) Összeegyeztethető-e a [2008/95] irányelv 7. cikkének (1) bekezdésével, és a [2015/2436] irányelv 15. cikkének (1) bekezdésével, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés 36. cikkével, hogy valamely tagállamra kiterjedő oltalommal rendelkező X védjegy A jogosultja tiltakozzon az e védjeggyel megjelölt termékek behozatalával szemben, ha e termékek olyan másik tagállamból származnak, ahol az X védjeggyel azonos védjegyet a forgalmazó B védjegyjogosult javára vették lajstromba, és:

– az A és B védjegyjogosult is intenzív, de nem kifejezetten függőségi viszonnyal jellemezhető, kereskedelmi és gazdasági kapcsolatokat tart fenn az X védjegy együttes használata érdekében,

– az A és B védjegyjogosult is összehangolt stratégiával rendelkezik a védjegyek tekintetében, tudatosan erősítve a célközönség felé egy egységes és globális védjegy-megjelenítést vagy arculatot;

– az A és B védjegyjogosult is intenzív, de nem kifejezetten függőségi viszonnyal jellemezhető, kereskedelmi és gazdasági kapcsolatokat tart fenn az X védjegy együttes használata érdekében, és ezenkívül a védjegyek tekintetében összehangolt stratégiával rendelkeznek, tudatosan erősítve a célközönség felé egy egységes és globális védjegy-megjelenítést vagy arculatot?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az elfogadhatóságról

17 A Schweppes, a Schweppes International és az Orangina Schweppes Holding elsődlegesen arra hivatkoznak, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlan.

18 E tekintetben először is azt állítják, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelemnek nincs alapja. Az utaló határozatban szereplő ténymegállapítások – amelyek rövid összefoglalása a jelen ítélet 14. pontjában található, és amelyeken e kérelem előterjesztése alapul – ugyanis szerintük nyilvánvaló hibákban szenvednek. Ezen utaló határozat egyébként szerintük hiányos, hiszen szándékosan elmulasztja bemutatni a Schweppes és a Schweppes International azon álláspontját, amely vitatja az említett ténybeli értékelést, és ezáltal sérti a védelemhez való jogukat.

19 Ezenfelül a Schweppes, a Schweppes International és az Orangina Schweppes Holding arra hivatkoznak, hogy az előzetes döntéshozatalra terjesztett kérdések elvontak, valamint általános és hipotetikus állításokon alapulnak. A Bíróság ily módon nem tudja megítélni azok szükségességét és relevanciáját.

20 Végül a Schweppes, a Schweppes International és az Orangina Schweppes Holding azt állítják, hogy a kérdést előterjesztő bíróság kétségei nem az uniós jog értelmezésével, hanem mindössze azzal a kérdéssel kapcsolatosak, hogy bizonyos, a Bíróságnak a védjegyjogok kimerülésére vonatkozó ítélkezési gyakorlata által eddig még nem lefedett ténybeli helyzetek ide tartozhatnak-e. Mivel ez az ítélkezési gyakorlat tökéletesen meghatározott és kialakult, az uniós jognak a kérdést előterjesztő bíróság által értelmezni kért rendelkezései semmiféle kétséget nem vetnek fel, és így nem volt szükséges a Bírósághoz fordulni.

21 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az EUMSZ 267. cikkben említett előzetes döntéshozatali eljárás keretében, amely a nemzeti bíróságok és a Bíróság feladatainak világos szétválasztásán alapul, az alapügy tényállásának megállapítása és megítélése kizárólag a nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik. Ennek keretében a kérdést előterjesztő bíróság által leírt ténybeli és jogi helyzet figyelembevételével a Bíróság kizárólagos feladata az, hogy az uniós jog értelmezéséről vagy érvényességéről határozzon annak érdekében, hogy a kérdést előterjesztő bíróság rendelkezésére bocsássa az utóbbi előtt folyamatban lévő jogvita eldöntéséhez hasznos elemeket (2016. július 28-i Kratzer ítélet, C-423/15, EU:C:2016:604, 27. pont; 2017. április 27-i A-Rosa Flussschiff ítélet, C-620/15, EU:C:2017:309, 35. pont).

22 Ennélfogva a Bíróság nem vonhatja kétségbe a tények azon értékelését, amelyeken az előzetes döntéshozatal iránti kérelem alapul.

23 Ezenfelül a Bíróság már több alkalommal kimondta, hogy ugyanígy kizárólag az ügyben eljáró és határozathozatalra hivatott nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik annak megítélése, hogy – tekintettel az ügy különleges jellemzőire –a Bíróság elé terjesztett kérdései szükségesek és relevánsak-e.

Következésképpen, amennyiben az előterjesztett kérdések az uniós jog értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság – főszabály szerint – köteles határozatot hozni (2017. január 26-i Banco Primus ítélet, C-421/14, EU:C:2017:60, 29. pont; 2017. szeptember 20-i Andriciuc és társai ítélet, C-186/16, EU:C:2017:703, 19. pont).

24 Ily módon a Bíróság csak akkor utasíthatja el a nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmet, ha az uniós jog kért értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli vagy jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ tudjon adni (2013. március 14-i Allianz Hungária Biztosító és társai ítélet, C-32/11, EU:C:2013:160, 26. pont; 2017. január 26-i Banco Primus ítélet, C-421/14, EU:C:2017:60, 30. pont).

25 Márpedig a jelen ügyben nem ez a helyzet. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből ugyanis kiderül, hogy az előterjesztett kérdések közvetlen kapcsolatban állnak az alapeljárás tárgyát képező jogvitával, és relevánsak abból a szempontból, hogy azok alapján tud a kérdést előterjesztő bíróság határozni. E kérelem egyébként elegendő elemet tartalmaz ahhoz, hogy meghatározható legyen e kérdések terjedelme, és hogy azokra hasznos választ lehessen adni.

26 Végül emlékeztetni kell arra, hogy a nemzeti bíróságok továbbra is teljesen szabadon fordulhatnak a Bírósághoz, ha azt célszerűnek tartják, anélkül, hogy az a körülmény, hogy az értelmezésre előterjesztett rendelkezéseket a Bíróság már értelmezte, azzal a következménnyel járna, hogy akadályát képezi annak, hogy a Bíróság azokról újból határozzon (2014. július 17-i Torresi ítélet, C-58/13 és C-59/13, EU:C:2014:2088, 32. pont; 2017. szeptember 20-i Andriciuc és társai ítélet, C-186/16, EU:C:2017:703, 21. pont).

27 A fenti megállapításokból következik, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadható.

Az ügy érdeméről

28 Elöljáróban hangsúlyozni kell, hogy az előzetes döntéshozatalra terjesztett kérdések mind a másodlagos uniós jog, nevezetesen a 2008/95 irányelv 7. cikkének (1) bekezdése, illetve az annak helyébe lépő 2015/2436 irányelv 15. cikkének (1) bekezdése, mind az elsődleges uniós jog, nevezetesen az EUMSZ 36. cikk értelmezésére vonatkoznak.

29 E tekintetben a másodlagos jog e két rendelkezését illetően egyrészt azt kell megállapítani, hogy tekintettel a tényállás időpontjára, az alapügyre e rendelkezések közül az első az irányadó. Így tehát a Bíróságnak a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelemről az annak alapján indult eljárás keretében kizárólag e rendelkezésre figyelemmel kell nyilatkoznia.

30 Másrészt, emlékeztetni kell arra, hogy a 2008/95 irányelv 7. cikke, amelynek szövege általános megfogalmazású, átfogó módon szabályozza a védjegyjogok kimerülésének kérdését az Unióban forgalomba hozott árukat illetően, és mivel az uniós irányelvek az EUMSZ 36. cikkben említett érdekek védelmének biztosításához szükséges intézkedések harmonizációját írják elő, minden idevágó nemzeti intézkedést ezen irányelv, és nem az EUMSZ 34–36. cikk rendelkezéseire figyelemmel kell megítélni. Ugyanakkor az említett irányelvet, akárcsak a másodlagos uniós jog minden szabályát, az EUM-Szerződésnek az áruk szabad mozgására vonatkozó, különösen az EUMSZ 36. cikkben foglalt szabályaira figyelemmel kell értelmezni (lásd ebben az értelemben: 1996. július 11-i Bristol-Myers Squibb és társai ítélet, C-427/93, C-429/93 és C-436/93, EU:C:1996:282, 25–27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 1997. március 20-i Phytheron International ítélet, C-352/95, EU:C:1997:170, 17. és 18. pont).

31 Ily módon, négy kérdésével, amelyeket célszerű együttesen kezelni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra szeretne választ kapni, hogy a 2008/95 irányelv 7. cikkének (1) bekezdését, az EUMSZ 36. cikkre figyelemmel, úgy kell-e értelmezni, hogy az akadályát képezi annak, hogy valamely nemzeti védjegy jogosultja tiltakozzon az ugyanezen védjeggyel jelölt, más tagállamból származó, azonos áruk behozatala ellen, amikor e védjegy, amely kezdetben ugyanezen jogosulté volt, már egy harmadik fél tulajdonában van, aki a jogokat átruházással szerezte meg, és az alábbi tényállási elemek legalább egyike fennáll:

– a jogosult egy globális védjegyimázst erősített, amely az áruk azon származási tagállamához köthető, ahonnan meg akarja tiltani azok behozatalát;

– a jogosult és a harmadik személy összehangolják védjegystratégiájukat annak érdekében, hogy az EGT egészében – szándékosan – a védjegy egységes és globális megjelenését, illetve imázsát erősítsék;

– az így keletkező egységes és globális védjegyimázs összetéveszthetőséget teremt az átlagos fogyasztók szemében, az e védjeggyel jelölt áruk kereskedelmi származását illetően;

– a jogosult és a harmadik személy, még ha nem is kifejezetten függőségi viszonnyal jellemezhető, de szoros kereskedelmi és gazdasági kapcsolatokat tart fenn a védjegy együttes hasznosítása érdekében;

– a jogosult – kifejezetten vagy hallgatólagosan – hozzájárult ahhoz, hogy ugyanazon árukat, amelyeknek azon más tagállamba vagy azon más tagállamokba történő behozatalát, ahol még ő a védjegyjogosult, meg akarja tiltani, behozhassák.

32 A Red Paralela, a görög és a holland kormány, valamint az Európai Bizottság – apróbb eltérésekkel – mindannyian azt javasolják, hogy a Bíróság e kérdésre adjon igenlő választ, míg a Schweppes, a Schweppes International és az Orangina Schweppes Holding úgy vélik, hogy e kérdésre nemleges választ kell adni.

33 A 2008/95 rendelet 7. cikkének (1) bekezdése értelmében „[a] közösségi védjegyoltalom alapján a jogosult nem tilthatja meg a védjegy használatát olyan árukkal kapcsolatban, amelyeket ő hozott forgalomba, vagy amelyeket az ő kifejezett hozzájárulásával hoztak forgalomba [az Unióban]”.

34 A 2008/95 irányelv 7. cikke (1) bekezdésének szövege úgy van megfogalmazva, ami megfelel a Bíróság által hozott azon ítéletekben alkalmazott szövegnek, amelyek az EK 30. cikk és az EK 36. cikk értelmezésekor (később EK 28. és EK 30. cikk, jelenleg EUMSZ 34. cikk és EUMSZ 36. cikk) elismerték a védjegyjogok kimerülésének elvét az uniós jogban. Ily módon e rendelkezés átveszi a Bíróság azon ítélkezési gyakorlatát, miszerint a valamely tagállam jogszabályai alapján oltalom alatt álló védjegy jogosultja nem hivatkozhat e jogszabályokra annak érdekében, hogy megtiltsa egy olyan termék behozatalát vagy forgalmazását, amelyet valamely másik tagállamban ő maga hozott forgalomba, vagy amelyet az ő hozzájárulásával hoztak forgalomba (lásd ebben az értelemben: 1996. július 11-i Bristol-Myers Squibb és társai ítélet, C-427/93, C-429/93 és C-436/93, EU:C:1996:282, 31. pont; 1997. március 20-i Phytheron International ítélet, C-352/95, EU:C:1997:170, 20. pont).

35 A védjegyjogok kimerülésére vonatkozó ezen ítélkezési gyakorlat, amely az EUMSZ 36. cikken alapul, a védjegyjogok védelméhez fűződő alapvető érdekeket kívánja összeegyeztetni – akárcsak a 2008/95 irányelv 7. cikkének (1) bekezdése –az áruk belső piacon belüli szabad mozgásához fűződő érdekekkel (lásd ebben az értelemben: 1996. július 11-i Bristol-Myers Squibb és társai ítélet, C-427/93, C-429/93 és C-436/93, EU:C:1996:282, 40. pont).

36 Ami a védjegyjogot illeti, a Bíróság már többször kimondta, hogy e jog alapvető elemét képezi a torzulásmentes verseny azon rendszerének, amelyet az uniós jog létrehozni és fenntartani szeretne. E rendszerben a vállalkozásoknak ügyfeleiket áruik vagy szolgáltatásaik minősége révén kell magukhoz

vonzaniuk, ami csak az ezen áruk és szolgáltatások azonosítására alkalmas, megkülönböztető képességgel rendelkező megjelölések révén lehetséges. Ahhoz, hogy a védjegy betölthesse e szerepét, biztosítékot kell jelentenie arra, hogy az azzal jelölt valamennyi árut azon egyetlen vállalkozás ellenőrzése mellett állították elő, amely ezek minőségéért felel (1990. október 17-i HAG GF ítélet, C-10/89, EU:C:1990:359, 13. pont; 1996. július 11-i Bristol-Myers Squibb és társai ítélet, C-427/93, C-429/93 és C-436/93, EU:C:1996:282, 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

37 Következésképpen, amint azt a Bíróság már több alkalommal elismerte, a védjegyjog speciális célja többek között az, hogy a jogosultnak védjegyhasználati jogot biztosítson a termék elsőként történő forgalomba hozatalára, és annak azon versenytársakkal szembeni védelmére, akik a védjeggyel jogosulatlanul jelölt termékek árusítása révén megpróbálnak visszaélni a védjegy piaci helyzetével és hírnevével. A védjegyjogosult részére elismert ezen kizárólagos jog pontos terjedelmének meghatározásához tekintetbe kell venni a védjegy alapvető funkcióját, ami abban áll, hogy biztosítsa a fogyasztó vagy végső felhasználó számára a védjeggyel jelölt áru származásának azonosíthatóságát, lehetővé téve ezáltal számára, hogy azt az összetévesztés veszélye nélkül meg tudja különböztetni a máshonnan származó áruktól (1990. október 17-i HAG GF ítélet, C-10/89, EU:C:1990:359, 14. pont; 1996. július 11-i Bristol-Myers Squibb és társai ítélet, C-427/93, C-429/93 és C-436/93, EU:C:1996:282, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

38 Márpedig a védjegy alapvető funkciója kerülne veszélybe, ha olyan esetben, amikor a jogosult ehhez nem járult hozzá, e jogosult nem tiltakozhatna az azonos vagy összetéveszthető védjeggyel jelölt azonos vagy hasonló olyan áruk behozatala ellen, amelyeket valamely, e jogosulttal semmiféle gazdasági kapcsolatban nem álló harmadik személy egy másik tagállamban gyártott és hozott forgalomba (lásd ebben az értelemben: 1990. október 17-i HAG GF ítélet, C-10/89, EU:C:1990:359, 15. és 16. pont; 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítélet, C-9/93, EU:C:1994:261, 33–37. pont).

39 Ezen elemzésen önmagában nem változtat az a tény, hogy a jogosult védjegye és az azon árukon elhelyezett védjegy, amelyeknek a behozatalát e jogosult meg akarja tiltani, kezdetben ugyanannak a jogosultnak volt a védjegye, függetlenül attól a kérdéstől, hogy e védjegyek oltalmának megosztása valamiféle kisajátítás, tehát egyfajta közhatalmi aktus eredménye-e, vagy pedig valamely önkéntes szerződéses átruházás eredménye, már amennyiben, közös származásuk ellenére, az említett védjegyek mindegyike, a saját földrajzi területén – e kisajátítást vagy átruházást követően is – önállóan be tudja tölteni azon funkcióját, hogy biztosítja, hogy a jelölt áruk egyetlen forrásból származnak (lásd ebben az értelemben: 1990. október 17-i HAG GF ítélet, C-10/89, EU:C:1990:359, 17. és 18. pont; 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítélet, C-9/93, EU:C:1994:261, 46–48. pont).

40 Ez utóbbi feltétel nyilvánvalóan hiányzik, ha a párhuzamos oltalmú nemzeti védjegyek egy részének valamely harmadik személyre történő átruházást követően a jogosult akár egyedül, akár védjegystratégiáját e harmadik féllel összehangolva, aktív és szándékos módon továbbra is a védjegy egységes és globális megjelenítését vagy imázsát erősíti, ezzel az érintett közönség szemében az e védjeggyel jelölt áruk kereskedelmi származását illetően összetéveszthetőséget keltve, vagy azt erősítve. Az ilyen magatartással, amelynek az a hatása, hogy a jogosult védjegye a védjegy saját oltalmi területe vonatkozásában önállóan már nem tölti be alapvető funkcióját, maga a védjegyjogosult veszélyezteti, sőt torzítja e funkciót. Következésképpen e jogosult nem hivatkozhat az említett funkció megőrzésének szükségességére annak érdekében, hogy tiltakozzon az ugyanezen védjeggyel jelölt azonos, de egy olyan másik tagállamból származó áruk behozatala ellen, amelyben e védjegynek már az említett harmadik személy a jogosultja.

41 A nemzeti bíróságok feladata annak megítélése, hogy ez az eset áll-e fenn, figyelembe véve a szóban forgó konkrét esetre jellemző elemek egészét.

42 Ebben az összefüggésben ugyanakkor hangsúlyozni kell, hogy e tekintetben önmagában nem elegendő az a körülmény, hogy e jogosult az átruházást követően is folytatja a párhuzamos oltalmú nemzeti védjegyek történeti földrajzi származására való hivatkozást, annak ellenére, hogy a kérdéses területen már nem rendelkezik jogokkal, és meg akarja tiltatni az e területről származó, e védjegyekkel jelölt áruk behozatalát.

43 Amennyiben e bíróságok azt állapítanák meg, hogy a jelen ítélet 39. pontjában említett feltétel teljesül, még emlékeztetni kell arra, hogy a védjegy alapvető funkcióját egyáltalán nem zavarja a szabad behozatal, ha a védjegy jogosultja a behozatal és a kivitel tagállamában is ugyanaz a személy, vagy ugyan eltérő személyek, de gazdaságilag kapcsolatban állnak egymással (lásd ebben az értelemben: 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítélet, C-9/93, EU:C:1994:261, 34. és 37. pont).

44 Amint azt a Bíróság korábban már megállapította, ilyen gazdasági kapcsolat áll fenn különösen akkor, ha a kérdéses árukat valamely engedélyes, valamely anyavállalat vagy az azonos csoporthoz tartozó leányvállalat, illetve valamely kizárólagos engedélyes hozza forgalomba. Ugyanis a jogosultnak vagy annak a gazdasági entitásnak, amelynek a jogosult a részét képezi, minden ilyen esetben lehetősége van azon áruk minőségének ellenőrzésére, amelyeken a védjegyet elhelyezik (lásd ebben az értelemben: 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítélet, C-9/93, EU:C:1994:261, 34. és 37. pont).

45 A Bíróság egyébként korábban már hangsúlyozta, hogy a meghatározó elem az áruk minőségének ellenőrzésére vonatkozó lehetőség, és nem ezen ellenőrzés tényleges gyakorlása. Ebben az összefüggésben példaként kiemelte, hogy ha az engedélyt adó személy eltűri, hogy az engedélyes rossz minőségű árukat gyártson, miközben megvannak a szerződéses eszközei arra, hogy ezt megakadályozza, vállalnia kell az ebből eredő felelősséget. Hasonlóképpen, ha ugyanazon cégcsoporton belül decentralizálják az áruk gyártását, és az egyes tagállamokban található leányvállalatok az egyes nemzeti piacok sajátosságaihoz igazított minőségű árukat kezdenek el gyártani, e minőségbeli eltérésekre nem lehet hivatkozni a testvérvállalat által gyártott áruk behozatala elleni tiltakozás érdekében, hiszen a cégcsoportnak vállalnia kell a döntéseinek következményeit (lásd ebben az értelemben: 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítélet, C-9/93, EU:C:1994:261, 38. pont).

46 Amint azt a főtanácsnok indítványának 72–82. pontjában kiemelte, ezen ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy a „gazdasági kapcsolat” fogalma ebben az értelemben nem egy formális, hanem egy érdemi kritériumra utal, amely nem csupán a jelen ítélet 44. pontjában felsorolt esetekre korlátozódik, hanem többek között akkor is teljesül, ha a párhuzamos oltalmú nemzeti védjegyeknek egy területileg korlátozott hatályú átruházásnak betudható felosztása után e védjegyek jogosultjai összehangolják üzleti politikájukat, vagy megegyeznek abban, hogy együttesen ellenőrzik e védjegyek használatát, és így közvetlenül vagy közvetve lehetőségük van meghatározni azt, hogy a védjegyet mely termékeken tüntetik fel, illetve lehetőségük van e termékek minőségének ellenőrzésére.

47 Ugyanis, ha e jogosultak számára megengednénk, hogy saját területeiket védjék ezen áruk behozatalával szemben, az a nemzeti piacok elzárásához vezetne, amit a védjegyjog célja egyáltalán nem indokol, és ami egyébként az érintett védjegyek alapvető funkciójának megőrzéséhez sem szükséges.

48 Ily módon a jelen ítélet 46. pontjában ismertetett körülményekre tekintettel úgy kell tekinteni, hogy a 2008/95 irányelvnek az EUMSZ 36. cikkre figyelemmel értelmezett 7. cikkének (1) bekezdése értelmében véve a terméket a kivitel tagállamában a behozatal tagállamában oltalom alatt álló védjegy jogosultjának hozzájárulásával hozták forgalomba.

49 E tekintetben pontosítani kell, hogy az a megállapítás, miszerint a párhuzamos oltalmú nemzeti védjegyeknek egy területileg korlátozott hatályú átruházásnak betudható felosztása után gazdasági kapcsolatok állnak fenn e védjegyek jogosultjai között, nem függ sem attól a feltételtől, hogy e

jogosultak formálisan függnek egymástól az említett védjegyek közös hasznosítása során, sem attól a feltételtől, hogy ténylegesen is élnek az érintett termékek minőségének ellenőrzésére vonatkozó lehetőséggel.

50 Egyébként, bár kétségtelen, hogy a Bíróság korábban már kimondta, hogy önmagában véve, vagyis bárminemű gazdasági kapcsolat hiányában az átruházási szerződés nem biztosít eszközt az átruházó félnek az engedélyes által forgalmazott és jelölt termékek minőségének ellenőrzésére, épp e megállapításból következik, hogy nem ez a helyzet olyan esetben, amikor az átruházó és az engedélyes között ilyen gazdasági kapcsolatok léteznek (lásd ebben az értelemben: 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítélet, C-9/93, EU:C:1994:261, 41. és 43. pont).

51 A kérdést előterjesztő bíróságok feladata annak megítélése, hogy ilyen gazdasági kapcsolatok fennállnak-e, figyelembe véve az adott ügy összes releváns elemét.

52 Ebben az összefüggésben hangsúlyozni kell, hogy bár főszabály szerint a jogkimerülésre hivatkozó gazdasági szereplőre hárul annak bizonyítása, hogy a 2008/95 irányelv 7. cikkének (1) bekezdése alkalmazásának feltételei fennállnak (lásd ebben az értelemben: 2001. november 20-i Zino Davidoff és Levi Strauss ítélet, C-414/99–C-416/99, EU:C:2001:617, 54. pont), e szabályt némiképpen ki kell igazítani olyan esetben, amikor az a jogosult számára lehetővé tenné a nemzeti piacok elzárását, elősegítve ezzel a tagállamok árai közötti eltérések fenntartását (lásd ebben az értelemben: 2003. április 8-i Van Doren + Q ítélet, C-244/00, EU:C:2003:204, 37. és 38. pont).

53 A bizonyítási teher ilyen megosztására van szükség a párhuzamos oltalmú nemzeti védjegyek felosztása esetén is, hiszen ilyen esetben e gazdasági szereplő csak nehezen, vagy egyáltalán nem tudná bizonyítani e védjegyek jogosultjai között a gazdasági kapcsolatok fennállását, hiszen e kapcsolatok általában az e jogosultak közötti olyan üzleti megállapodások és informális megállapodások révén jönnek létre, amelyekhez e gazdasági szereplő nem fér hozzá.

54 Erre való tekintettel, amint azt indítványának 94. pontjában a főtanácsnok is kiemelte, a gazdasági szereplőre mindössze az a kötelezettség hárul, hogy előterjessze az arra utaló, egybevágó valószínűsítő körülményeket, amelyekből az ilyen gazdasági kapcsolatok meglétére lehet következtetni. A kérdést előterjesztő bíróság feladata meggyőződni arról, hogy a jelen ítélet 14. pontjában összefoglalt tények ilyen valószínűsítő körülményeket képeznek-e.

55 A fenti megállapítások egészére tekintettel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a 2008/95 irányelv 7. cikkének (1) bekezdését, az EUMSZ 36. cikkre figyelemmel, úgy kell értelmezni, hogy az akadályát képezi annak, hogy valamely nemzeti védjegy jogosultja tiltakozzon az ugyanezen védjeggyel jelölt, más tagállamból származó, azonos áruk behozatala ellen, ha e védjegy, amely kezdetben ugyanezen jogosulté volt, már egy olyan harmadik fél tulajdonában van, aki a jogokat átruházással szerezte meg, és ezen átruházást követően

– e jogosult, akár egyedül, akár védjegystratégiáját e harmadik féllel összehangolva, aktív és szándékos módon továbbra is a védjegy egységes és globális megjelenítését vagy imázsát erősíti, ezzel az érintett közönség szemében az e védjeggyel jelölt áruk kereskedelmi származását illetően összetéveszthetőséget keltve vagy azt erősítve,

vagy

– gazdasági kapcsolat áll fenn a jogosult és az említett harmadik személy között abban az értelemben, hogy összehangolják üzleti politikájukat, vagy megegyeznek abban, hogy együttesen ellenőrzik a védjegy használatát, és így közvetlenül vagy közvetve lehetőségük van meghatározni azt, hogy a védjegyet mely árukon tüntetik fel, illetve lehetőségük van ezen áruk minőségének ellenőrzésére.

A költségekről

56 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkének (1) bekezdését, az EUMSZ 36. cikkre figyelemmel, úgy kell értelmezni, hogy az akadályát képezi annak, hogy valamely nemzeti védjegy jogosultja tiltakozzon az ugyanezen védjeggyel jelölt, más tagállamból származó, azonos áruk behozatala ellen, ha e védjegy, amely kezdetben ugyanezen jogosulté volt, már egy olyan harmadik fél tulajdonában van, aki a jogokat átruházással szerezte meg, és ezen átruházást követően

– **e jogosult, akár egyedül, akár védjegystratégiáját e harmadik féllel összehangolva, aktív és szándékos módon továbbra is a védjegy egységes és globális megjelenítését vagy imázsát erősíti, ezzel az érintett közönség szemében az e védjeggyel jelölt áruk kereskedelmi származását illetően összetéveszthetőséget keltve vagy azt erősítve,**

vagy

– **gazdasági kapcsolat áll fenn a jogosult és az említett harmadik személy között abban az értelemben, hogy összehangolják üzleti politikájukat, vagy megegyeznek abban, hogy együttesen ellenőrzik a védjegy használatát, és így közvetlenül vagy közvetve lehetőségük van meghatározni azt, hogy a védjegyet mely árukon tüntetik fel, illetve lehetőségük van ezen áruk minőségének ellenőrzésére.**

Aláírások